

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 6.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 øyr. 4 forsiðuni,
20 øyr. 4. 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tirsdag hin 5. januar 1929.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarnæstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

3. árg.

Sjómannastreikan í Íslandi.

(Telegram til „Føroya Social-Demokrat“).

Reykjavík, 2.—2.—1929.

Kontraktin var útrúnnin við
ársins enda. Semja við eim-
skipafelagið er komin í lag, og
lønir vóru hækkaðar rúmliga 15 %
í miðaltali. Skipsmenn á linnabátum
fingu á nýggjari lønhæðkan við
15 % til 20 %. Reiðararnir hava
steðga trolarunum; semjingar-
royndirnar steðgaðu fyri hálvum
mánaði. Sjómennirnir hava góðar
vónir.

OKKURT HEVUR HANN
best, harri Andr. Sámals-
son, fólkatingsmaðurin í hesari
seinastu ríkisdagsetu. Og tað
mega vit lata honum, at fær
hann einki virka til tað góða,
so leggur hann doyðin á til at
fremja hitt ónda. Tey seinastu
blóðinini greiða frá hvussi harri
Andrass Sámalsson hevur dugna
teim donsku stórbóndrunum og
arbeiðsgevarum. Henda tæn-
asta ið hann hevur gjørt vinstra-
stýrinum í Danmark, ið er av
fí ónda, vil í komandi tíðum
standa sum ein skemd og ávar-
ing, fyri øllum komandi føroy-
skum umboðsmönnum á danska
ríkisdegi.

Sambands-Vinstra-Høgra stýr-
ið ið ræður á ríkisdegi, hevur
í longri tíð strevast við at
fingió samtykt eina danska
»tuktúslóg«. Hesin parturin av
fí danska fólkunum vil ikki
standa aftanfyrri gamla Bismarck
og hansara lagsbrøðum í øðrum
londum, og nei. Í hatti til alt
organisationsliv arbeðaraana
vil hetta annars lítla monarkíið
standa mátt við mannafjand-
skapin í »reaktionerum» stór-
londum.

Í hesum arbeðarafjandskapi
vilja sambandsflokknarnir á ríkis-
degi ikki vera aftast. Føroying-
urin stýðar hetta miðsatta starv
— til skaða fyri Føroyar.

»Fisker- og Husmandsønnen
fra Haldersvig«, fólkatingsmað-
urin fyri Føroyar hevur við at
greiða atkvøðu fyri »tuktúsló-
gini«, fingió sær fleiri mót-
støðumenn bæði her og í Dan-
mørk. Tað vil tíðin prógva, og
sum tað kunnu vera líkindir til
beint sum á leikar, kann hetta
verk Andras Sámalssonar, koma
at sviða Føroyingum dygt.

Føroya fiskimenn og arbeð-
arar kunnu nú skilja, hvi tað
hevdí slíkan hast hjá fólk-
tingsmanninum at koma niður:
ráðgerðin millum fiskarar og
reiðarar var ikki liðug og tað
eydnaðist »Fisker- og Husmands-
sonnen fra Haldersvig« at leggja
sína stemmu til, fyri at hitt
arbeðarahatska liðið á ríkis-
degi kundi fáa sín vilja framdan.

Eventyret om en Tunnel mellem England og Frankrig.

Den kommende Arbejderregering vil anvende 30,000 arbejdsløse Mine-
arbejdere til det gigantiske Arbejde, der vil tage 6—10 Aar at fuldføre.
— Direkte Eksprestog fra Berlin og Paris til London. — Turen under
Havet vil tage 1 Time og blive 24 engelske Mil lang.

London.

Skal Drømmen om en Tun-
nel mellem England og Frank-
rig nu gaa i Opfyldelse? Skal
det blive den kommende engel-
ske Arbejderregerings Fortje-
neste, at den aabner Mulighed
for Skabelsen af det største Inge-
niørværk, Verden endnu har set?

Kanal-Tunnellens Historie. — Napoleons Idé.

Kanal Tunnellens Historie er
lang og trang. Den begynder
med selve Napoleon. I en Sam-
tale med den daverende engel-
ske Gesandt i Paris om Sagen,
udtalte han: »Dette er en af de
store Ting, vi sammen maa søge
at skaffe til Veje.«

Men indtil for ganske nyligt
saa England sin Styrke i det
omgivende Hav, og den deraf
følgende Isolation, og først i
1881 var der modige Mænd, der
førte Napoleons Idé frem foran
det engelske Parlament i Form
af et alvorligt udarbejdet For-
slag til Beslutning. Det eneste
Medlem af Huset, som endnu
lever, og som den Gang deltog
i Aktionen, er den gamle Irlæn-
der T. P. O'Ceirmer; i 1881
strandede Sagen netop paa de
samme militære Synspunkter,
som har bevirket, at den aldrig
er naaet videre, helt op til vore
Dage. Allerede i 1881 var der
Militære, der saa, at det en
Gang vilde komme til et Opgør
med Kontinentet, militært, og
den Gang var det Frankrig, der
var Fjenden.

Kanal-Tunnellen vilde have afværget Verdenskrigen.

Der gik et Gys igennem en-
hver Englender ved Tanken
om, at franske Tropper en
skønne Dag trøskede kunde
marchere ind i England, og
man gøs ikke mindre ved Tan-
ken om, at tyske Tropper kunde
besætte Tunnellens kontinentale
Indgang og gøre lige saa.

— Det interessante ved den
Lære, som Verdenskrigen gav
os om Betydningen af Kanal
Tunnellen, er, at man nu er af
den stik modsatte Opfattelse
end hidtil. Dette blev sagt første
Gang i 1921 af *Marchal Foch*,
som da udtalte: *Havde vi i 1914
haft Kanal Tunnellen, havde vi
aldrig faaet Krigen.*

Og han motiverede denne nye
Opfattelse med stilsfærdigt at gøre
opmærksom paa, *hvor* let det
vilde have været for England
og Amerika at sende Tropper
og Forsyninger til Krigsskue-
pladsen ad Tunnel-Vejen imod
ad den besværlige Søvej.

Da den fredsvenlige engelske Arbejder-Regering blev dannet.

Det sidste store Fremstød for
Tunnellen blev gjort i 1925,
mens Mac Donalds Regering

var ved Magten i England.
Denne, der jo var interesseret i
at skaffe Arbejde, var meget
velvilligt stemt overfor Projek-
tet, og en Deputation fra »Chan-
nel Tunnel Company«, der havde
indhentet Tilslutning forud fra
over 400 Parlamentsmedlemmer
fra alle Partier, havde Foretræde
for Regeringen og udviklede
Planerne.

Det største Ingeniørværk Verden har øjet.

Ifølge de forlængst udarbej-
dede Planer, vil Kanal Tunnell-
en blive det største Ingeniør-
arbejde, Verden endnu har set.
Længden bliver 36 engelske Mil.
— Simplon-Tunnellen er kun
12 Mil. — Af de 36 Mil vil dog
kun de 24 komme til at gaa
under Havet. Nedgangene vil
nemlig blive placeret adskillige
Mil fra Kysten for derved at
muliggøre en jævn Opstigning
fra Dybet under Havet.

Havbundensforholdene i Kana-
len byder ideelle Arbejdsforhold.
Der er foretaget Prøveboringer,
og det er derved konstateret, at
Havbunden bestaar af haard
Kalksten, som er ganske vand-
tæt. En Omstændighed, der selv-
følgelig vil lette Arbejdets Ud-
førelse betydeligt.

Der skal bygges to Tunneller. — En til hver Trafikretning.

Det er Hensigten at bygge to
Tunneller, hver 20 Fod i Dia-
meter og beliggende med 60
Fods Mellemrum. Og Ekspert-
terne mener, at det vil være
muligt at fuldføre Værket i
Løbet af ialt 6 Aar — en for-
bavsende kort Tid. Det lyder
eventyrligt, men det er altsaa
sandt, at 6 Aar efter, at de for-
ste Arbejdere gaar i Gang med
Forsøgstunnellen, vil det være
muligt at opnaa den direkte
Jernbanetrafik mellem Paris—
London—, Berlin—London, ja
med hele Kontinentet. Ved selve
Tunnel-Arbejdet vil det være
muligt at beskæftige ca. 30,000
Mand i 6 Aar, og endvidere vil
selvfølgelig en Række Industrier
komme til at nyde godt af det
mægtige Arbejde og faa en
Masse Arbejdere i Virksomhed.
Til selve Tunnel-Arbejdet er
det Hensigten at anvende ar-
bejdsløse Minearbejdere, der jo
er vandt til Arbejdet under Jer-
den. Og i dette Tilfælde vil der
jo oven i Købet netop blive
Tale om et Arbejde med Bore-
maskiner og Hakker.

Det er Hensigten, at der hver
halve Time Dagen igennem skal
løbe Persontog mellem London
og Kontinentet. Farten under
Havet vil vare 1 Time.

Tunnellen koster 30 Millioner Pund Sterling.

Det fransk-engelske »Channel

Tunnel Company« der har for-
beredt hele Sagen til de mindste
Detaller, har ogsaa foretaget
Overslag over, hvad Projektet
vil koste. Man anslaa Udgif-
terne til 30 Mill. Pund Sterling.

Projektet er en Hjertesag for Mac Donald.

Alt i alt synes Udsigterne for
Tunnellen at være yderst lyse.
Projektet ved man er en Hjer-
tesag for Mac Donald, og den
Omstændighed, at det vil betyde
en stor Fordel for England som
Arbejde betraget, ved at kunne
absorbere en stor Del Arbejds-
løse, vil gøre Muligheden for
dets Realisation endnu større.
Baade de Liberale og Arbejder-
partiet stod i 1924, da Sagen
sidst var aktuel, sluttet bag
Projektet, og da netop saa store
Pengeinteresser er interesserede,
vil det være sandsynligt, at vide
Kredse i det konservative Parti
ogsaa vil gaa med.

Realiseres Planen, har vor
Tid skabt Verdens ottende Un-
derværk.

Ved det engelske Parlaments
Aabning udtalte Premierminister
Baldwin, at det var Regeringens
Hensigt, at efterkomme For-
slagstillernes Ønske, om at lade
foretage en ny upolitisk Undersø-
gelse om en Kanaltunnel
mellem England og Frankrig.

Kanaltunnellen skal behan-
des som et Ikke-Parti-Spørgs-
maal.

I Undersøgelseskomitéen er
Ramsay Mac Donald og Lloyd
George Medlemmer. Formand
for Kanaltunnellens Parlament-
komité er Sir William Bull.

Henvend 200 Medlemmer af
Underhuset af alle Partier, saa-
vel som 107 Medlemmer af
Overhuset er Tilhængere af
Forslaget.

Norgesbrev

til
„Føroya Social-Demokrat“.

Justitsdepartementet har i en
rundskrivelse til landets poli-
timestre anmodet disse om at tre
i forbindelse med de stedlige
avdelinger av det saakaldte
»samfundsverne«, som er en fas-
cistisk organisasjon, for at an-
vende det som reservepolitii under
»særlig vanskelige forhold«.
Saken har vakt den største op-
merksomhet, så meget mere
som det er en venstregering,
som har sendt denne rund-
skrivelse.

Arbejdernes faglige landsorga-
nisasjons sekretariat har beslut-
tet at ekskludere moskvakommu-
nisterne Volan og Ans som
medlemmer av sekretariatet på
grund av disciplinærbrudd. De
har nemlig på tross av sekreta-
riatets aelutning offentliggjort i
»Norges Kommunistblad« pre-
misserne for sekretariatets min-
dretals forslag til en amnestilov
for politiske forbrytere. Moskva-
kommunisterne har i de siste
år skruppet svært inn så de
nu, iallfall paa Østlandet, nær-
most består av en flokk ledere

Tandlæge BREND

træffes 11—5. Telf. 114.

sum underholdes af bidrag fra
Russland. Man har nu grund
til å anta at moskvakommunist-
ernes rolle snart er udspilt her
i landet.

Overenskomsten i den uten-
rikske sjofart er opsaekt og for-
handling har pågått. Disse
er nu avsluttet uten resultat og
Matros- og fyrbøterunionen har
opsaekt plassene med 7 dages
varsel. Megling vil antagelig bli
forsøkt en av de nærmeste dage.

En influenzaepidemi har gre-
pet voldsomt om sig i Oslo og
omegn i den siste ukes tid, ne-
sten som spanskesyken for noen
år siden. Heldigvis har den
hittil optrådt svært mildt. Hittil
er bare 6 dødsfall inntruffet.

Oslo 30. januar 1929.

Sverri i Stovu.

Hans Nielsen.

25 år i blædstjórastarvi og
20 år ríkisdagsmáður.

Av øllum monnum, sum
frammarlaga standa í politiskum
starvi, sum vitja hava Føroyar,
er Hans Nielsen ella Hanus hjá
Nísi, sum hann eisini verður
nevndur í Føroyum, óivað hann,
ið mest er gítin og tiltikin. Fø-
royingar vilja minnst henda
frálíka røðarin, ið lat sína
hvøssu smelliandi tungu hoyra
á fundum ymsastaðni í Føroyum
ár 1925. Í Havn var hann al-
mikið fagnaður, táð hann
royndi dystin við harra Andr.
Sámalsson, fólktingsmannin,
eins og hann aðrastaðni í Fø-
royum var nógv umhildin sum
røðari, oftast tí at einki ið hann
kom framá, dulgidist fyri hans-
ara gloggu eygum. Mangt ið
hann her á landi bar eyga við,
ið ikki var sum tað átti at
vera — her er jú nógv sum
langtífrá er sum tað skal — har
hann fram á danska ríkisdegi.
Tað skurraði illa í oyrunum á
teim sokallaðu »stóru monn-
unum«. »Føroyatíðindi« fór
uppá »tjólægga« og skýrði hans-
ara frásøgnir »Skørner og Vrólvi«,
men, sum altíð er, táð líftíð
skil er á, datt tað øvut niður á
langlegg, táð sjón fóru at ganga
fyri søgn.

Hans Nielsen hevur í mong-
am søkum vart krøv Føroyinga,
saman við øðrum frælsintum
monnum á danska ríkisdegi,
og verður heilsan, so man fara
at spyrjast aftur frá honum,
aður enn langt umlifrú.

Hans Nielsen hevði 20. jan.
í ár verið blædstjóri í 25 ár.